

BØGER: *Tankevækkende artikler af Knud Hansen, Askov Højskoles forstander gennem mange år, samlet i ny bog*

Livsmodets mand

AF DORIS OTTESEN

»Jeg blev ene i stuen og kom til at stå og se på en kala. Pludselig skete der noget med kala'en. Det var, som om den henvendte sig til mig for at vise mig noget, vise mig sig selv. Den åbnede sig og lod mig se ned i den bundløshed, hvorfra den kom op. Jeg blev meget forskrækket og vendte ryggen til. Da jeg et øjeblik efter fortrød og atter så på kala'en, var der intet at se, ikke andet end en almindelig kala, der stod i en urtepotte og så godt ud.«

Denne forunderlige og højt personlige - mystisk/religiøse oplevelse - er fortalt af Knud Hansen, Askov Højskoles navnkundige forstander gennem mere end 15 år. De står at læse i en erindringsartikel med titlen »En bondedreng fra Fyn«, første gang trykt i 1979 i Margrethe Spieses »Strengt kår - gyldne år. Danske hjem 1900-1920«.

Denne artikel står som indgangsportal til den række af foredrag og artikler af Knud Hansen, som det lille

ihærdige forlag Mimer har samlet og udgivet med titel fra et andet karakteristisk Knud Hansen-citat: »Om at have mod til at leve«. Bogen har forord af Ebbe Kløvedal Reich og efterord af H.N. Borup - begge taknemmelige disciple af »Store Knud«, som han også blev kaldt blandt venner.

Forlaget Mimer fortjener megen hæder for sit initiativ. Ganske vist har forlaget allerede en del Knud Hansen-udgivelser »på samvittigheden«, og ganske vist døde Knud Hansen i 1996, 98 år gammel, men det er - ikke desto mindre - også ganske vist, at hos Knud Hansen er der stadig meget værdifuldt at hente. Han er ganske enkelt - sin fødselsdato til trods - i stort set alt, hvad han skriver, næsten frygtindgydende aktuel. Frygtindgydende, fordi han i sine samlingsanalyser, læs: udviklingskritik, er blevet stadig mere nødvendig og vedkommende. For tiden har vist, at Knud Hansen kun så alt for rigtigt, når han bekymret analyserende så på udviklingen inden for såvel politik som økologi og religion.

Knud Hansen var ikke blot usædvanlig belæst og bredt orienteret, han var også begavet i dette ords mest prægnante betydning. Og skønt genert af natur var han fuld af humor. Knud Hansen var - af opvækst og tilbøjelighed - grundtvigianer. Han var et kristent menneske, der

igen og igen med Luther kan udbryde: »Troen gør et menneske glad, kæk og munter«. Han var teolog af uddannelse. Ja, han var faktisk dr.theol., udnævnt til æresdoktor ved Københavns Universitet ved universitetets 500 års jubilæum i 1979, en hæder der var fuldt fortjent, og som nok især var begrundet i den udogmatisk dogmatik »Den kristne Tro« fra 1948 og 1978. Det er en bog, der - som H.N. Borup så rigtigt skriver i sit efterord - har været mangan stud.theol. til lise og trøst, når Regin Prenters dogmatik blev lidt for meget af det gode!

Medvirkende til udnævnelsen har ganske givet også været Knud Hansens store og skelsættende bog om »Dostojevskij« fra 1973. Den er kronen på et livslangt studium af denne eksistentiale forfatter. En interesse, der i øvrigt faldt godt i tråd med et andet studieområde, nemlig Søren Kierkegaard. Knud Hansens kritiske beskæftigelse med sidstnævnte resulterede i øvrigt i bogen »Søren Kierkegaard. Ideens digter« fra 1954.

Men frem for alt var N.F.S. Grundtvig den store inspirationskilde. Han er overalt til stede i erindringsartiklerne både som genstand for egentlig analyse og som forudsætning for det sagte.

Alle disse - og mange flere - emner berøres i bogen. De enkelte artikler er skrevet over mange år og hentet mange steder fra. Men bogen har en fin indre logik: Fortrinsvis tematisk opbygget i små overskuelige enheder og med størst mulig hensyntagen til kronologien.

Meget værdifuld læsning er også Knud Hansens kunstanalyser eller -kommentarer. Hans bog »Natcafeen. Studier i van Goghs livsanskuelse« fra 1985 blev et hit. I den aktuelle bog præsenteres vi blandt andet for Olivia Holm-Møllers billedunivers. Også Knud Hansens læsning - og påvirkning - af først Vilhelm Grønbech og siden K.E. Løgstrup giver samlingen tyngde. Men først og fremmest vejer Knud Hansens evangeliske livstolkning til. Som sagt: Knud Hansen var ikke dogmatiker, men han var - derimod og heldigvis - en livslang lidenskabelig forkynder af, at »evangeliets påstand er Jesus Kristus, en påstand om at tilværelsens egentlige virkelighed hverken er løgn eller magtbegær, men en absolut og ubetinget barmhjertighed. Om påstanden er sand, kan hverken bevises eller modbevises, men hvis den er sand, er den et evangelium.«

Knud Hansen: Om at have mod til at leve. Med forord af Ebbe Kløvedal Reich og efterord af H.N. Borup. 288 sider. 250 kr. Mimer.